

прекратено и осъдените са реабилитирани, тъй като „присъдата е била постановена без достатъчно доказателства, само въз основа на признанията на подсъдимите, изтръгнати в резултат на особения режим, дългото стоене в ареста и използването на непозволени средства“.

11.4.1. Свидетелство за Юрий Захарчук от неговия внук Александър Геров⁴⁹³

Юрий Захарчук е роден през 1890 г. в Киев в дворянско семейство. Завършва Юридическия факултет и Военното училище в Киев. Ръководи пожарните команди в градовете Ананиев, Житомир и Тузла. Събранието на офицерите го избира за член на Съда на честта. През 1917 г. влиза в белогвардейските части под командването на ген. Врангел. След евакуацията на армията пристига в Цариград, където през 1921 г. организира пожарната команда в Буюкдере.

Събира се със семейството си в София. На 10 февруари 1923 г. Захарчук е на представление в Народния театър. Внезапно избухва пожар. Той успява, заедно с пристигналия на място цар Борис III, да овладее положението и с артистите организират евакуацията на зрителите, като всички, освен двама от тях, са спасени. Веднага след това е назначен за командир на Софийската пожарна, а от 1934 г. е главен пожарен инструктор на държавата, пряко подчинен на министъра на вътрешните работи и народното здраве.

Под негово ръководство започват сериозни реформи в противопожарното дело. Налага дисциплина в пожарната и поставя изричното условие никой да не членува в политически партии. Осигурява екипировка и съвременна техника на пожарните команди чрез основания от него обществен фонд „Противопожарно дело“; организира доброволните пожарникарски отряди в национална структура; създава първия екип за спешна помощ, като осигурява първата линейка със съдействието на БЧК. По негово време на пожарникарите е осигурено право на пенсия при 15 години трудов стаж и обезщетение в случай на смърт или злополука при изпълнение на служебните им задължения. През 1932 г. Столичната пожарна команда печели състезанието по бързина и дееспособност в Европа! Пожарната охрана, която той ръководи 21 години, се посочва в пресата като една от най-добре организирани

⁴⁹³ Свидетелството е предоставено специално за настоящата книга от внука на Юрий Захарчук, доц. д-р Александър Геров, математик, ръководител на секция в Института по математика и информатика при БАН.

държавни структури, а той е запомнен от софийнци, възседнал бял унгарски жребец на парадите на пожарната и войската.

Удостоен е с над 20 български и чужди ордена, за него царят прави изключение и двукратно го награждава с орден „Св. Александър“, но Захарчук най-много се гордеел с отличието „Българска признателност“, присъдено само на четири души. Приживе си спечелва прозвището „Рицарят на огнеборската чест“, а през 1999 г. българските пожарникари го обявяват за пожарникар на XX век.

„Не познавам лично дядо си по майчина линия Юрий Захарчук, а докато растях, името му не се споменаваше в семейството ми. За първи път той „влезе“ в живота ни, когато уволниха майка ми от работа, загдето е негова дъщеря. Много по-късно започнах да научавам откъслечни факти за дядо си, без тогава да ми е било ясно, колко известен и значим е бил той. Моята майка Ала, която пишеше либретата на оперите на баща ми (композитора Найдено Геров), разказваше всичко много увлекателно. Когато Захарчук поел Пожарната команда на София, семейството заживяло в сградата на ул. „Екзарх Йосиф“ за да бъде близо до работата му. Чуval съм, че дресирал конете сами да застават пред каручките си при сигнал за пожар. Но не след дълго били заместени със специални автомобили от фирмата „Рено“. Той ги купил от завода, където сам работил един месец като монтьор, за да опознае техниката. Хората се шегували, че Захарчук пристигал 5 минути преди пожара...

През септември 1944 г. Юрий Захарчук е на лечение в евакуираната в Княжево католическа болница, защото е ранен при разчистване след бомбардировките на София. Майка ми се притеснява за него поради приближаването на съветските войски, а той казвал: „Спокойно, докато пистолетът е с мен, няма страшно“. На 10 септември 1944 г. домашната прислужница я посрещнала пред Пожарната с вестта за самоубийството на Захарчук предишния ден. Верен негов пожарникар отишъл в Княжево да го предупреди, че са изпратени хора да го арестуват. „Аз избягах от тях, а те дойдоха и тук“, казал Захарчук и захапал дулото на пистолета.

В предсмъртното си писмо е написал: „Двадесет години служих честно на България. В никакви политически работи не съм участвал. Обичам Русия и България. Поздрав на моите другари пожарникарите“.